

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Brīvības iela 104, k-2, Rīga, LV-1001, tālr. 67356161, 67356140, fakss 67331150, e-pasts knab@knab.gov.lv, www.knab.gov.lv

 Nr. 1/4280
Rīgā
Uz 09.06.2016. Nr. 133055116 (1-0551-16/20)

Rīgas rajona tiesai (Siguldā)
Šveices ielā 27, Siguldā
Siguldas novadā, LV-2150

Atbildētāja:
Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
Reģistrācijas Nr.90001427791
Brīvības ielā 104/2, Rīgā, LV-1001
e-pasts: knab@knab.gov.lv

Sūdzības iesniedzējs:
Juris Jansons

PASKAIDROJUMI

par Jura Jansona 2016.gada 23.maija sūdzību Nr.1-5/114 lietā Nr.133055116

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – Birojs), saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Kodekss) 289.⁶panta ceturto daļu, ir izvērtējis J.Jansona (turpmāk arī – Sūdzības iesniedzējs) sūdzību par Biroja priekšnieka 2016.gada 6.maija lēmumu Nr.1/2728 (turpmāk - Lēmums) un uzskata sūdzību par nepamatotu un noraidāmu turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[1] Lietā nav strīda par to, ka Sūdzības iesniedzējs kopš 2015.gada 1.janvāra ir iekļauts Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja valsts amatpersonu sarakstā kā tiesībsargs atbilstoši likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk – Interešu konflikta novēršanas likums) 4.panta pirmās daļas 12.punktam. Tā pat lietā nav strīda, ka Sūdzības iesniedzējs 2015.gada 29.septembrī piedalījās VSIA “Latvijas Vēstnesis” žurnāla “Jurista Vārds” konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) sēdē.

Lietā pastāv strīds, vai J.Jansons, pildot valsts amatpersonas pienākumus kā tiesībsargs, ir pārkāpis valsts amatpersonai noteikto speciālo valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumu, tādējādi pārkāpjot Interešu konflikta novēršanas likuma 7.panta trešajā daļā noteikto.

[2] Nav pamatots Sūdzības iesniedzēja arguments, ka Biroja priekšnieks bez juridiskiem apsvērumiem ir pieņēmis, ka Padomes nolikums J.Jansonam kā tiesībsargam ir saistošs. Lēmuma punktā [5.1.] ir izvērtētas Padomes nolikuma normas kopsakarā ar Interesu konflikta novēršanas likumu, Zinātniskās darbības likumu un Izglītības likumā noteikto, kā arī Padomes 2015.gada 29.septembra sēdes protokols Nr.1 un Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta 2015.gada 24.novembra vēstuli Nr.5-4-115-15/1842, kurai pielikumā pievienota Izglītības un zinātnes ministrijas 2015.gada 30.oktobra vēstule Nr.01-48/4546 un tajā sniegts skaidrojums "Par žurnāla "Jurista Vārds" konsultatīvās padomes locekļa amatu".

[3] Kritiski vērtējams Sūdzības iesniedzēja arguments, ka J.Jansons nav nosūtījis VSIA "Latvijas Vēstnesis" piekrišanu iesaistīties Padomes darbā. Šajā gadījumā ir prezumējams, ka J.Jansons savu gribu ir izteicis klusējot saskaņā ar Civillikuma 1425.panta pirmo daļu, jo Sūdzības iesniedzējs 2015.gada 29.septembrī piedalījās Padomes sēdē kā Padomes loceklis.

Izvērtējot Padomes 2015.gada 29.septembra sēdes protokolu Nr.1, konstatējams, ka Sūdzības iesniedzējs tajā norādīts Padomes locekļu sastāvā, nevis kā viesis, pieaicināts eksperts u.tml., līdz ar ko nav šaubu, ka J.Jansons Padomē darbojās tās amata ietvaros un sūdzībā norādītais, ka tiesībsargs Padomē darbojies vienīgi kā tiesībsargs, sniegdams konsultāciju Tiesībsarga likumā noteiktās tiesībsarga darbības robežās, neatbilst faktiskajai situācijai.

[4] Tāpat Birojs kritiski vērtē Sūdzības iesniedzēja argumentu, ka Lēmumā nav atrunāti visi Sūdzības iesniedzēja sniegtie argumenti. Birojs secina, ka Sūdzības iesniedzējs pauž atšķirīgu viedokli no pārsūdzētajā Lēmumā konstatētā, vērtējot pierādījumus un nonākot pie citiem secinājumiem, bet minētais apstāklis pats par sevi nevar būt pamats Lēmuma atcelšanai. Sūdzības iesniedzēja norādītajiem argumentiem jābūt pamatotiem un jāapstiprinās ar lietā esošajiem pierādījumiem. Saskaņā ar Kodeksa 286.panta otro daļu augstāka iestāde, izskatot sūdzību vai protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, pārbauda pieņemtā lēmuma likumību un pamatotību.

[5] Par sūdzībā izteikto iebildumu, ka Lēmumā nav norādīts, kāds kaitējums ir nodarīts demokrātiskai valsts iekārtai vai sabiedrības interesēm, Birojs norāda sekojošo. Interesu konflikta novēršanas likuma 2.pantā noteiktais mērķis tieši noteic, ka Interesu konflikta novēršanas likums paredz nodrošināt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, veicināt valsts amatpersonu darbības atklātumu, atbildību sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanos valsts amatpersonu darbībai, paredz demokrātisku valsts iekārtu un sabiedrības intereses kā ar likumu aizsargājamu objektu, kas tiek apdraudētas ik reiz, kad valsts amatpersona pārkāpj Interesu konflikta novēršanas likumā valsts amatpersonām noteiktos ierobežojumus un aizliegumus.

Sūdzības iesniedzējs saukts pie administratīvās atbildības par Kodeksa 166.³⁰ panta "Valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpšana" ierobežojumu neievērošanu. Panta normā ir uzskaitīti vairāki pārkāpumu veidi, no kuriem jāiestājas vismaz vienam pārkāpumam, lai būtu pamats piemērot Kodeksa 166.³⁰ panta normas, proti:

- 1) likumā noteikto komercdarbības ierobežojumu pārkāpšana;
- 2) valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumu pārkāpšana,
- 3) pārstāvības ierobežojumu pārkāpšana;
- 4) ienākumu gūšanas ierobežojumu vai tādu ierobežojumu pārkāpšana, kuri noteikti attiecībā uz rīcību ar valsts vai pašvaldības mantu;
- 5) valsts amatpersonas funkciju veikšana interešu konflikta situācijā.

No minētā secināms, ka Sūdzības iesniedzējs ir pārkāpis valsts amatpersonai

noteiktos amata savienošanas ierobežojumus, līdz ar ko pamatoti ticis saukts pie administratīvās atbildības Kodeksā noteiktajā kārtībā. Tādējādi Sūdzības iesniedzējs, ieņemot tik augstu un sabiedrībā nozīmīgu amatu kā tiesībsargs, pārkāpjot amatu savienošanas ierobežojumus, radīja šaubas gan par konkrētas valsts amatpersonas darbību sabiedrības labā, gan par valsts pārvaldi kopumā.

Tai pat laikā attiecībā uz ar pārkāpumu nodarītā kaitējuma apmēru, Lēmumā ir konstatēts, ka iesniedzēja izdarītais pārkāpums nav nodarījis būtisku kaitējumu demokrātiskajai valsts iekārtai un sabiedrības interesēm, kā arī ar likumu aizsargātām personu tiesībām un interesēm. Minētais ņemts vērā, nosakot sodu, proti, tika piemērots Kodeksa 21.panta pirmajā daļā noteiktais – tika izbeigta uzsāktā lietvedība un J.Jansons tika atbrīvots no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Turklāt, jebkurai valsts amatpersonai, stājoties valsts amatpersonas amatā, ir jāizvērtē savas turpmākās darbības, lai nepieļautu valsts amatpersonām normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpumus, kā arī nodrošinātu noteikto pienākumu izpildi (*skat. Kurzemes apgabaltiesas 2013.gada 23.maija spriedumu lietā Nr.102AA-0101-13/12*).

Apstāklis, ka Padomes locekļa amats bija bez atlīdzības, nevar būt par pamatu, lai savienotu tiesībsarga amatu ar aizliegtu Padomes locekļa amatu.

Sūdzības iesniedzēja norādītais apstāklis, ka žurnāls "Jurista Vārds" ir pārveides procesā uz valsts aģentūras statusu saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 162.panta ceturto daļu nav pamatojums un attaisnojums Sūdzības iesniedzēja aizliegta amata savienošanai saskaņā ar Interesu konflikta novēršanas likuma 7.panta trešajā daļā noteiktajiem ierobežojumiem.

[6] Sūdzības iesniedzējs nepamatoti norādījis, ka Lēmumā nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs saskaņā ar Kodeksa 166.³⁰ pantu, līdz ar to Biroja lēmums esot atceļams un administratīvā lietvedība izbeidzama. Lēmumā konstatēts viss administratīvā pārkāpuma sastāvs:

1) administratīvā pārkāpuma objekts (aizskartās intereses) - valsts amatpersonas darbība sabiedrības interesēs, valsts amatpersonu darbības atklātums un atbildība sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanās valsts amatpersonu darbībai;

2) administratīvā pārkāpuma objektīvā puse (valsts amatpersonas funkciju veikšana, pārkāpjot ierobežojumus, kuri noteikti attiecībā uz valsts amatpersonas kā tiesībsarga amatu savienošanu) – J.Jansons 2015.gada 29.septembrī savienoja tiesībsarga valsts amatpersonas amatu ar aizliegtu Padomes locekļa amatu, tādējādi neievērojot Interesu konflikta novēršanas likuma 7.panta trešajā daļā valsts amatpersonai noteiktos amatu savienošanas ierobežojumus;

3) administratīvā pārkāpuma subjekts (sūdzības iesniedzējs ir valsts amatpersona) - J.Jansons ir iekļauts valsts amatpersonu sarakstos kā tiesībsargs no 2011.gada 17.marta līdz šim brīdim;

4) administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse - vainojama darbība, kas izdarīta aiz neuzmanības.

No minētā izriet, ka administratīvā pārkāpuma sastāvs Lēmumā ir izvērtēts, līdz ar to nav pārkāptas Kodeksa 9.panta pirmajā daļā noteiktās normas par administratīvā pārkāpuma sastāvu. Minētais atspēko Sūdzības iesniedzēja argumentu, ka nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Birojs vērš tiesas uzmanību, ka Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2016.gada 13.jūnija spriedumā lietā Nr.124020015 ir norādīts, ka Kodeksa 166.³⁰ pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs ir formāls, tas nozīmē, ka atbildība ir saistīta nevis ar seku iestāšanos, bet gan ar kaitīgās darbības izdarīšanu. Administratīvais pārkāpums ir pabeigts ar valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu un aizliegumu

pārkāpšanas brīdī. No tiesu prakses izriet, ka formāla sastāva pārkāpums var būt izdarīts tikai ar tiešu nodomu – personai jāapzinās sava kaitīgā darbība un tieši jāvēlas tā izdarīt.

[7] Ņemot vērā šajos paskaidrojumos minēto, Birojs uzskata, ka Biroja priekšnieka Lēmums atstājams negrozīts, bet J.Jansona sūdzība ir noraidāma.

Pielikumā: paskaidrojumu noraksts uz divām lapām Sūdzības iesniedzējam.

Priekšnieka p.i.

(personiskais paraksts)

I.Jurča

NORAKSTS PAREIZS

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja

Priekšnieka p.i.

Rīgā 2016.gada 15.jūlijā

I.Jurča

Šajā dokumentā ir saņemurētas
un caurauklotas _____ lapa(s)

KNAB Sekretariāta
galvenā speciāliste
Ieva Čodare